

Spojené veci C-453/02 a C-462/02

Finanzamt Gladbeck

proti

Edith Linneweber a Finanzamt Herne-West proti Savvas Akritidis

(návrhy na začatie prejudiciálneho konania podané Bundesfinanzhof)

„Šiesta smernica o DPH – Oslobodenie hazardných hier – Určenie podmienok a obmedzení oslobodenia – Zdanenie hier organizovaných mimo verejných kasín – Dodržiavanie zásady daňovej neutrality – Článok 13 B písm. f) – Priamy účinok“

Návrhy prednesené 8. júla 2004 – generálna advokátka C. Stix-Hackl

Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) zo 17. februára 2005

Abstrakt rozsudku

1. *Daňové ustanovenia – Harmonizácia právnych predpisov – Daň z obratu – Spoločný systém dane z pridanej hodnoty – Oslobodenia upravené v šiestej smernici – Oslobodenie hazardných hier – Vnútroštátna právna úprava vylučujúca oslobodenie prevádzkovania uvedených hier inými subjektmi než prevádzkovateľmi povolených verejných kasín – Neprípustnosť – Možnosť jednotlivcov dovoliť sa príslušného ustanovenia na vnútroštátnom súde*

[Smernica Rady 77/388, článok 13 B písm. f)]

2. *Prejudiciálne otázky – Výklad – časová účinnosť rozsudkov o výklade – Spätná účinnosť – Obmedzenie Súdnym dvorom – Význam finančných dôsledkov rozsudku pre dotknutý členský štát – Nerozhodujúce kritérium*

(článok 234 ES)

1. Článok 13 B písm. f) šiestej smernice 77/388, z ktorého vyplýva, že prevádzkovanie hazardných hier a výherných prístrojov musí byť v zásade oslobodené od dane z pridanej hodnoty, pričom však členským štátom zostáva právomoc určiť podmienky a obmedzenia takéhoto oslobodenia, sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je prevádzkovanie všetkých hazardných hier a výherných prístrojov oslobodené od DPH, ak je vykonávané v povolených verejných kasínach, zatiaľ čo na výkon tej istej činnosti inými subjektami než sú prevádzkovatelia takýchto kasín, sa toto oslobodenie nevzťahuje.

Pri výkone právomoci, ktorú im priznáva toto ustanovenie, totiž členské štáty musia dodržiavať zásadu daňovej neutrality a nemôžu platne robiť uvedené oslobodenie závislým od totožnosti prevádzkovateľa uvedených hier a prístrojov.

Okrem toho uvedené ustanovenie má priamy účinok v tom zmysle, že sa naň môže odvolávať prevádzkovateľ hazardných hier a výherných prístrojov pred vnútroštátnymi súdmi, aby sa tak vylúčilo uplatnenie pravidiel vnútroštátneho práva nezlučiteľných s týmto ustanovením. Ak sú podmienky alebo obmedzenia, ktoré členský štát stanovil pre oslobodenie hazardných a peňažných hier od dane, v rozpore so zásadou daňovej neutrality, tento členský štát sa nemôže

opiera? o takéto podmienky alebo obmedzenia v snahe uprie? prevádzkovate?ovi takých hier oslobodenie, ktoré si tento môže legitímne nárokova? podľa šiestej smernice.

(pozri body 23 – 24, 29 – 30, 37 – 38, body 1 – 2 výroku)

2. Iba výnimo?ne môže Súdny dvor na základe všeobecnej zásady právnej istoty obsiahnutej v právnom poriadku Spolo?enstva obmedzi? možnos? všetkých dotknutých osôb dovoláva? sa ustanovenia, ktoré vyložil, pri spochyb?ovaní právnych vz?ahov založených v dobrej viere. Zo zrete?om na to finan?né dôsledky, ktoré môžu pre ?lenský štát vyplynú? z rozsudku vydaného v prejudiciálnom konaní, neodôvod?ujú samé osebe obmedzenie ?asovej ú?innosti tohto rozsudku.

(pozri body 42, 44)

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 17. februára 2005 (*)

„Šiesta smernica o DPH – Oslobodenie hazardných hier – Ur?enie podmienok a obmedzení oslobodenia – Zdanenie hier organizovaných mimo verejných kasín – Dodržiavanie zásady da?ovej neutrality – ?lánok 13 B písm. f) – Priamy ú?inok“

V spojených veciach C?453/02 a C?462/02,

ktorých predmetom sú návrhy na za?atie prejudiciálneho konania podľa ?lánku 234 ES, podané rozhodnutiami Bundesfinanzhof (Nemecko) zo 6. novembra 2002 a doru?ené Súdnemu dvoru 13. a 23. decembra 2002, ktoré súvisia s konaniami:

Finanzamt Gladbeck

proti

Edith Linneweber (C?453/02)

a

Finanzamt Herne-West

proti

Savvas Akritidis (C?462/02),

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia C. Gulmann a R. Schintgen (spravodajca),

generálna advokátka: C. Stix-Hackl,

tajomník: M.-F. Contet, hlavná referentka,

so zreteňom na písomnú žiadosť konania a po pojednávaní z 26. mája 2004,

so zreteňom na pripomienky, ktoré predložili:

- pani Linneweber, v zastúpení: M. Nettesheim, Rechtsanwalt,
- nemecká vláda, v zastúpení: W.-D. Plessing, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci D. Sellner, Rechtsanwalt,
- Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: E. Traversa a K. Gross, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci A. Böhlke, Rechtsanwalt,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 8. júla 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 13 B písm. f) šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23, ďalej len „šiesta smernica“).

2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporu medzi Finanzamt Gladbeck a pani Linneweber, univerzálnou dedičkou po jej manželovi, ktorý zomrel roku 1999, a v rámci sporu medzi Finanzamt Herne-West a pánom Akritidis, ktorých predmetom je platba dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) z príjmov z prevádzkovania hazardných hier.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Článok 2 šiestej smernice, ktorý tvorí jej hlavu II nazvanú „Rozsah platnosti“, stanovuje:

„Dani z pridanej hodnoty podlieha:

1. dodávka tovaru alebo služieb za úhradu [protihodnotu – *neoficiálny preklad*] v rámci územia štátu osobou podliehajúcou dani [platiteľom dane – *neoficiálny preklad*];

...“

4 Podľa článku 13 B písm. f) šiestej smernice členské štáty oslobodia od DPH:

„stávkov[ú] hru, lotérie a iné formy hazardných hier, na ktoré sa vzťahujú podmienky a obmedzenia definované [za podmienok a obmedzení definovaných – *neoficiálny preklad*] jednotlivými členskými štátmi“.

Vnútroštátna právna úprava

5 Podľa § 1 ods. 1 Umsatzsteuergesetz 1993 (zákon z roku 1993 o dani z obratu, BGBl. I, 1993, s. 565, ďalej len „UStG“) podliehajú DPH plnenia poskytované podnikateľom za protihodnotu na území štátu v rámci jeho podnikateľskej činnosti.

6 Podľa § 4 ods. 9 písm. b) UStG je od DPH oslobodený obrat, na ktorý sa vzťahuje zákon o

stávkových hrách a lotériách, ako aj obrat verejných kasín, ktoré majú povolenie, dosahovaný z prevádzkovania týchto kasín.

Spory vo veci samej a prejudiciálne otázky

Vec C-453/02

7 Pani Linneweber je univerzálnou dedičkou po svojom manželovi, ktorý zomrel roku 1999. Nebohý mal úradné povolenie na sprístupňovanie výherných a zábavných hracích prístrojov verejnosti za odplatu vo svojich kaviarňach a herniach. Pani Linneweber a jej manžel priznali príjmy z prevádzkovania uvedených prístrojov za daňové roky 1997 a 1998 ako nepodliehajúce DPH z dôvodu, že príjmy z prevádzkovania výherných prístrojov kasínami, ktoré majú povolenie, sú oslobodené od tejto dane.

8 Finanzamt Gladbeck sa naopak domnieval, že sporné príjmy nie sú oslobodené podľa § 4 ods. 9 písm. b) UStG, keďže nepodliehajú dani zo stávok, dostihov a lotérií a nepochádzajú z prevádzkovania verejného kasína, ktoré má povolenie.

9 Finanzgericht Münster, ktorý vo veci rozhodoval, vyhovel žalobe podanej paniou Linneweber z dôvodu, že analogicky ako rozhodol Súdny dvor v rozsudku z 11. júna 1998, Fischer (C-283/95, Zb. s. I-3369), príjmy z výherných prístrojov musia byť oslobodené od DPH v súlade s článkom 13 B písm. f) šiestej smernice. V bode 28 uvedeného rozsudku totiž Súdny dvor uviedol, že zásade daňovej neutrality odporuje v oblasti vyberania DPH rozlišovanie medzi dovoľeným plnením a nedovoľeným plnením.

10 Finanzamt Gladbeck na podporu svojho opravného prostriedku („Revision“) podaného na Bundesfinanzhof tvrdil, že vklady a možnosti výhry sú omnoho vyššie v prípade prístrojov umiestnených v kasínach ako v prípade prístrojov prevádzkovaných mimo týchto zariadení. Na rozdiel od toho, čo pripustil Finanzgericht Münster, však medzi týmito dvomi typmi prístrojov nedochádza k súťaži.

11 Keďže Bundesfinanzhof dospel k názoru, že výsledok ním rozhodovaného sporu vyžaduje výklad šiestej smernice, rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je prípustné vykladať článok 13 B písm. f) šiestej smernice... v tom zmysle, že členský štát nemôže stanoviť, že dani z pridanej hodnoty podlieha organizovanie hazardnej alebo peňažnej hry v prípade, ak je organizovanie takejto hry povoleným verejným kasínom oslobodené od tejto dane?

2. Zakazuje článok 13 B písm. f) šiestej smernice... členskému štátu, aby stanovil, že dani z pridanej hodnoty podlieha prevádzkovanie výherného prístroja iba na základe samotnej skutočnosti, že v povolenom verejnom kasíne je takéto prevádzkovanie oslobodené od DPH, alebo je ešte potrebné preukázať, že výherné prístroje prevádzkované mimo kasín sú v základných bodoch, akými sú maximálny vklad a maximálna výhra, porovnateľné s výhernými prístrojmi prevádzkovanými v kasínach?

3. Môže sa umiestňovať prístrojov dovoľávať oslobodenia stanoveného v článku 13 B písm. f) šiestej smernice...?“

Vec C-462/02

12 Ako vyplýva zo spisu postúpeného Súdnemu dvoru vnútroštátnym súdom, pán Akritidis prevádzkoval v rokoch 1987 až 1991 herňu v meste Herne-Eickel (Nemecko). V nej organizoval

ruletu, ako aj kartové hry. V súlade s povolením, ktorého bol držiteľom, mali byť pri vykonávaní týchto hier dodržiavané pravidlá stanovené v osvedčení o nezávadnosti („Unbedenklichkeitsbescheinigung“) vydanom príslušnými orgánmi.

13 V období rokov 1989 až 1991 tak pri rulete, ako aj pri kartových hrách pán Akritidis nedodržiaval pravidlá stanovené príslušnými orgánmi. Najmä nepoužíval hraciu dosku, nedodržiaval maximálnu výšku vkladov a nevedol záznam o obrate z prevádzkovania predmetných hier.

14 Finanzamt Herne-West odhadol obrat za toto obdobie s ohľadom na nezákonné príjmy z organizovania rulety a kartových hier. Po sťažnosti pána Akritidisa a s prihliadnutím na už citovaný rozsudok Fischer, Finanzamt Herne-West upustil od zdanenia príjmov z rulety daňou z pridanej hodnoty. Rozhodol však o tom, že bude považovať kartovú hru organizovanú nedovoleným spôsobom za podliehajúcu dani a stanovil paušálne daň obratu týkajúcu sa organizovania tejto hry.

15 Pán Akritidis podal proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok na Finanzgericht Münster. Tento súd v súlade so zásadami uvedenými Súdny dvorom v už citovanom rozsudku Fischer rozhodol, že predmetná kartová hra má byť na základe uplatnenia článku 13 B písm. f) šiestej smernice oslobodená od DPH. Navyše dospel k názoru, že sa pán Akritidis môže priamo odvolávať na uvedené ustanovenie pred vnútroštátnym súdom. Nie je žiadny dôvod pre to, aby sa uplatňovanie zásad stanovených Súdny dvorom v uvedenom rozsudku obmedzovalo len na ruletu.

16 Finanzamt Herne-West na podporu svojho návrhu („Revision“) uviedol, že zásady, na ktoré sa odvoláva Finanzgericht Münster, sa nevzťahujú na predmetnú kartovú hru v danom prípade. Za takýchto okolností, na rozdiel od hry dotknutej vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok Fischer, nemožno hovoriť o žiadnej súťaži medzi kartovou hrou organizovanou pánom Akritidisom a hrami organizovanými kasínami, pretože tieto hry skutočne nie sú porovnateľné. Pán Akritidis, pokiaľ ide o neho, tvrdí, že kartová hra, aká sa hrala v jeho zariadeniach, zodpovedá hre „black jack“ hranej v povolených verejných kasínach.

17 Keďže Bundesfinanzhof dospel k názoru, že výsledok ním rozhodovaného sporu vyžaduje výklad šiestej smernice, rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Zakazuje článok 13 B písm. f) šiestej smernice... členskému štátu, aby stanovil, že dani z pridanej hodnoty podlieha organizovanie kartovej hry v prípade, ak je organizovanie takej hry verejným kasínom, ktoré má povolenie, oslobodené od tejto dane, alebo treba navyše preukázať, že kartové hry organizované mimo kasín sú v základných bodoch, akými sú pravidlá hry, maximálny vklad a maximálna výhra, porovnateľné s hrami organizovanými v kasínach?

2. Môže sa organizátor dovoliť oslobodenia stanoveného v článku 13 B písm. f) šiestej smernice...?“

18 Uznesením predsedu Súdneho dvora zo 6. februára 2003 boli veci C-453/02 a C-462/02 spojené na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a vyhlásenia rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke vo veci C-453/02

19 Na úvod treba pripomenúť, že jednak článok 4 ods. 9 písm. b) UStG oslobodzuje od DPH

obrat dosiahnutý verejnými kasínami, ktoré majú povolenia, z hazardných hier alebo výherných prístrojov bez toho, aby bola určená forma alebo podmienky organizovania a prevádzkovania týchto hier a prístrojov.

20 Okrem toho, ako to upresnil Bundesfinanzhof vo svojom rozhodnutí o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania, treba skonštatovať, že verejné kasína, ktoré majú povolenia, nepodliehajú žiadnemu obmedzeniu, pokiaľ ide o hazardné hry a výherné prístroje, ktoré môžu prevádzkovať.

21 Teda také hazardné hry a výherné prístroje ako vo veci samej, môžu verejné kasína, ktoré majú povolenie, prevádzkovať nezávisle od podmienok svojej organizácie bez toho, aby obrat, ktorý z nich dosiahnu, podliehal DPH.

22 Za týchto podmienok treba prvú otázku vo veci C-453/02 považovať za otázku, ktorá sa v podstate týka toho, či sa má článok 13 B písm. f) šiestej smernice vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je prevádzkovanie všetkých hazardných hier a výherných prístrojov oslobodené od DPH, ak je vykonávané vo verejných kasínach, ktoré majú povolenie, zatiaľ čo na výkon tej istej činnosti inými subjektami, než sú prevádzkovatelia kasín, sa toto oslobodenie nevzťahuje.

23 S cieľom odpovedať na takto preformulovanú otázku treba pripomenúť, že z článku 13 B písm. f) šiestej smernice vyplýva, že prevádzkovanie hazardných hier a výherných prístrojov v zásade musí byť oslobodené od DPH, pričom však členským štátom zostáva právomoc určiť podmienky a obmedzenia takéhoto oslobodenia (rozsudok Fischer, už citovaný, bod 25).

24 Pri výkone tejto právomoci však členské štáty musia dodržiavať zásadu daňovej neutrality. Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, tejto zásade odporuje najmä rozdielne zaobchádzanie s podobnými tovarmi a službami, ktoré sú navzájom v konkurenčnom vzťahu, z pohľadu DPH, keďže uvedené tovary alebo služby majú podliehať jednotnej sadzbe (pozri najmä rozsudky z 11. októbra 2001, Adam, C-267/99, Zb. s. I-7467, bod 36, a z 23. októbra 2003, Komisia/Nemecko, C-109/02, Zb. s. I-12691, bod 20).

25 Pritom z tejto judikatúry, ako aj z rozsudku zo 7. septembra 1999, Gregg (C-216/97, Zb. s. I-4947, bod 20), a z už citovaného rozsudku Fischer vyplýva, že pre posúdenie či výroby alebo služby sú si podobné, totožnosť výrobcu alebo poskytovateľa služby a právna forma, prostredníctvom ktorej tieto vykonávajú svoje činnosti, nie sú rozhodujúce.

26 Ako totiž generálna advokátka uviedla v bodoch 37 a 38 svojich návrhov, pri určení, či existuje podobnosť medzi činnosťami dotknutými vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok Fischer, Súdny dvor skúmal len porovnanosť dotknutých činností a nezohľadnil tvrdenie, podľa ktorého so zreteľom na zásadu daňovej neutrality sa hazardné hry odlišujú už samotnou skutočnosťou, že sú organizované verejnými kasínami, ktoré majú povolenia, alebo v nich.

27 V bode 31 už citovaného rozsudku Fischer teda Súdny dvor stanovil, že článok 13 B písm. f) šiestej smernice odporuje ak členský štát stanoví, že dani z pridanej hodnoty podlieha nezákonné prevádzkovanie hazardnej hry organizovanej mimo verejného kasína, ktoré má povolenie, zatiaľ čo prevádzkovanie rovnakej hazardnej hry takýmto zariadením je od tejto dane oslobodené.

28 Keďže teda totožnosť prevádzkovateľa hazardnej hry nie je rozhodujúca pre určenie, či sa má nedovolené organizovanie uvedenej hry považovať za konkurujúce dovolenému organizovaniu rovnakej hry, musí to tak byť, a *fortiori*, aj pri určení, či dve hazardné hry alebo výherné prístroje prevádzkované v súlade so zákonom, majú byť považované za navzájom si

konkurujúce.

29 Z toho vyplýva, že pri výkone právomoci, ktorú členským štátom priznáva článok 13 B písm. f) šiestej smernice, a to pri určení podmienok a obmedzení, za ktorých prevádzkovanie hazardných hier a výherných prístrojov môže byť oslobodené od DPH podľa tohto ustanovenia, členské štáty nemôžu platne robiť uvedené oslobodenie závislým od totožnosti prevádzkovateľa uvedených hier a prístrojov.

30 S ohľadom na tieto úvahy treba na prvú otázku položenú vo veci C-453/02 odpovedať tak, že článok 13 B písm. f) šiestej smernice sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej prevádzkovanie všetkých hazardných hier a výherných prístrojov je oslobodené od DPH, ak je vykonávané v povolených verejných kasínach, zatiaľ čo na výkon tej istej činnosti inými subjektami, než sú prevádzkovatelia takýchto kasín, sa toto oslobodenie nevzťahuje.

O druhej otázke vo veci C-453/02 a prvej otázke vo veci C-462/02

31 S ohľadom na odpoveď na prvú otázku vo veci C-453/02 netreba odpovedať ani na druhú otázku v tej istej veci a ani na prvú otázku vo veci C-462/02.

O tretej otázke vo veci C-453/02 a druhej otázke vo veci C-462/02

32 Týmito otázkami sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či má článok 13 B písm. f) šiestej smernice priamy účinok v tom zmysle, že sa na ňo môže odvolávať prevádzkovateľ hazardných hier a výherných prístrojov pred vnútroštátnymi súdmi, aby sa tak vylúčilo uplatnenie pravidiel vnútroštátneho práva nezlučiteľných s týmto ustanovením.

33 V tomto ohľade treba pripomenúť, že vo všetkých prípadoch, keď sa ustanovenia smernice zdajú z pohľadu ich obsahu ako nepodmienené a dostatočne presné, možno sa na ne v prípade včasného neprijatia vykonávacích opatrení odvolávať voči všetkým vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré nie sú v súlade so smernicou, alebo vtedy, ak môžu stanovovať práva, ktoré jednotlivci môžu uplatňovať voči štátu (pozri najmä rozsudky z 19. januára 1982, Becker, 8/81, Zb. s. 53, bod 25; z 10. septembra 2002, Kügler, C-141/00, Zb. s. I-6833, bod 51, a z 20. mája 2003, Österreichischer Rundfunk a i., C-465/00, C-138/01 a C-139/01, Zb. s. I-4989, bod 98).

34 Konkrétne pokiaľ ide o článok 13 B šiestej smernice, z judikatúry vyplýva, že aj keď toto ustanovenie nepopieraťne uznáva voľnú úvahu členských štátov pri stanovení podmienok uplatnenia niektorých oslobodení, ktoré stanovuje, rovnako tak členský štát nemôže poplatníkovi, ktorý môže preukázať, že na jeho daňové postavenie sa skutočne vzťahuje jedna z kategórií oslobodenia podľa šiestej smernice, oponovať skutočnosťou, že tento členský štát neprijal opatrenia určené na uľahčenie uplatňovania práve tohto oslobodenia (rozsudok Becker, už citovaný, bod 33).

35 Treba dodať, že okolnosť, že článok 13 B písm. f) šiestej smernice opätovne potvrdzuje existenciu tejto voľnej úvahy členských štátov tým, že upresňuje, že majú právomoc určiť podmienky a obmedzenia oslobodenia, ktoré sa vzťahuje na hazardné a peňažné hry, nemôže spochybniť tento výklad. Keďže sú teda tieto hry zásadne oslobodené od DPH, každý ich prevádzkovateľ sa môže priamo dovoliť uvedeného oslobodenia, ak sa dotknutý štát vzdal výkonu právomoci, ktorá je mu výslovne priznaná článkom 13 B písm. f) šiestej smernice, alebo ak opomenul vykonať túto právomoc.

36 Navyše je dôležité uviesť, že to, čo platí v prípade, keď členský štát neuplatnil právomoc, ktorá je mu priznaná článkom 13 B šiestej smernice, musí platiť *a fortiori* aj v prípade, keď pri

výkone tejto právomoci Íľenský štát prijal vnútroštátne opatrenia, ktoré sú nezluÍiteÍné s touto smernicou.

37 Z toho vyplýva, ako uviedla generálna advokátka v bode 72 svojich návrhov, že v prípade ak, ako vo veciach samých, sú podmienky alebo obmedzenia, ktoré Íľenský štát stanovil pre oslobodenie hazardných a peÍaÍných hier od DPH, v rozpore so zásadou daÍovej neutrality, tento Íľenský štát sa nemôÍe opieraÍ o takéto podmienky alebo obmedzenia v snaÍe uprieÍ prevádzkovateÍovi takých hier oslobodenie, ktoré si tento môÍe legítímne nárokovaÍ podľa Íiestej smernice.

38 Preto treba na tretiu otázku vo veci CÍ453/02 a na druhú otázku vo veci CÍ462/02 odpovedaÍ tak, že Ílánok 13 B písm. f) Íiestej smernice má priamy úÍinok v tom zmysle, že sa naÍ môÍe odvolávaÍ prevádzkovateÍ hazardných hier a výherných prístrojov pred vnútroštátnymi súdmi, aby sa tak vylúÍilo uplatnenie pravidiel vnútroštátneho práva nezluÍiteÍných s týmto ustanovením.

O Íasovej úÍinnosti tohto rozsudku

39 Nemecká vláda vo svojich ústnych pripomienkach pripomenula možnosÍ Súdneho dvora obmedziÍ Íasovú úÍinnosÍ tohto rozsudku v prípade, že stanoví, že sporná vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veciach samých, je nezluÍiteÍná so Íiestou smernicou.

40 Na podporu svojho návrhu uvedená vláda jednak upriamila pozornosÍ Súdneho dvora na nepriaznivé finanÍné dôsledky, ktoré by mal rozsudok vyslovujúci nezluÍiteÍnosÍ takého ustanovenia, akým je § 4 ods. 9 UStG so Íiestou smernicou. Okrem toho uviedla, že postoj zaujatý Komisiou Európskych spoÍoenstiev na základe rozsudku z 5. mája, Glawe (CÍ38/93, Zb. s. Í1679), viedol Spolkovú republiku Nemecko k názoru, že § 4 ods. 9 UStG je v súlade so Íiestou smernicou.

41 V tomto ohÍade treba pripomenúÍ, že podľa ustálenej judikatúry výklad pravidla práva SpoloÍenstva, ktorý podáva Súdny dvor pri výkone svojej právomoci podľa Ílánku 234 ES, objasÍuje a upresÍuje význam a dosah tohto pravidla tak, ako má alebo malo by byÍ chápané a uplatÍované od okamihu, kedy nadobudlo úÍinnosÍ. Z toho vyplýva, že takto vykladané pravidlo môÍe a má byÍ uplatÍované sudcom dokonca aj na právne vzÍahy vzniknuté a vytvorené pred vydaním rozsudku o návrhu, v ktorom sa požaduje výklad, ak sú okrem iného splnené podmienky umožÍujúce predloÍiÍ príslušnému súdu spor týkajúci sa uplatnenia uvedeného pravidla (pozri najmä rozsudky z 11. augusta 1995, Roders a i., CÍ367/93 až CÍ377/93, Zb. s. Í2229, bod 42, a z 3. októbra 2002, Barreira Pérez, CÍ347/00, Zb. s. Í8191, bod 44).

42 Iba výnimoÍne môÍe Súdny dvor na základe všeobecnej zásady právnej istoty obsiahnutej v právnom poriadku SpoloÍenstva obmedziÍ možnosÍ všetkých dotknutých osôb dovolávaÍ sa ustanovenia, ktoré vyložil, pri spochybÍovaní právnych vzÍahov zaloÍených v dobrej viere (pozri najmä rozsudky z 23. mája 2000, Buchner a i., CÍ104/98, Zb. s. Í3625, bod 39, a Barreira Pérez, už citovaný, bod 45).

43 PokiaÍ ide o veci samé, na prvom mieste treba uviesÍ, že na postup Komisie po už citovanom rozsudku Glawe sa nemoÍno s úspechom odvolávaÍ na podporu tvrdenia, podľa ktorého sa možno rozumne domnievaÍ, že § 4 ods. 9 UStG je v súlade so Íiestou smernicou. Vec, v ktorej bol vyhlásený tento rozsudok, sa totiž týkala výluÍne urÍenia zdaniteÍnej sumy obratu z prevádzkovania výherných prístrojov a vôbec sa netýkala rozdielu v zaobchádzaní všeobecne zavedeného nemeckou právnou úpravou v oblasti DPH medzi verejnými kasínami, ktoré majú povolenie, a inými prevádzkovateÍmi hazardných hier.

44 Na druhom mieste je dôležité pripomenúť, že finančné dôsledky, ktoré môžu pre členský štát vyplynúť z rozsudku vydaného v prejudiciálnom konaní, neodôvodňujú samé osebe obmedzenie časovej účinnosti tohto rozsudku (pozri najmä už citované rozsudky Roders a i., bod 48, a Buchner a i., bod 41).

45 V dôsledku toho nie je náležité obmedziť časovú účinnosť tohto rozsudku.

O trovách

46 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdný dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. Článok 13 B písm. f) šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je prevádzkovanie všetkých hazardných hier a výherných prístrojov oslobodené od DPH, ak je vykonávané v povolených verejných kasínach, zatiaľ čo na výkon tej istej účinnosti inými subjektami, než sú prevádzkovatelia takýchto kasín, sa toto oslobodenie nevzťahuje.

2. Článok 13 B písm. f) šiestej smernice 77/388/EHS má priamy účinok v tom zmysle, že sa naň môže odvolávať prevádzkovateľ hazardných hier a výherných prístrojov pred vnútroštátnymi súdmi, aby sa tak vylúčilo uplatnenie pravidiel vnútroštátneho práva nezlučiteľných s týmto ustanovením.

Podpisy

* Jazyk konania: nemčina.